

04.09.2018

Asia/4

§ 414 Pyöräväylien talvihoidon parantaminen

HEL 2018-008539 T 10 05 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi Pyöräväylien priorisoidun talvihoidon loppuraportin.

Hyväksyessään 28.8.2019 toimialan talousarvioesityksen vuodelle 2019 lautakunta totesi, että pyöräväylien talvikunnossapito, useiden muiden budjetin ulkopuolisten tarpeiden ohella, on merkittävää ja sen huolellinen arviointi lopullisen budjettiesityksen valmistelussa on tärkeää.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli yksikön päällikkö Pekka Isoniemi. Asian-tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä muutti esityksen perusteluja seuraavasti:

Esittelijän perusteluista poistetaan kohta 15. Asia sisältyy talousarvioehdotuksen liiteasiakirjoihin.

Vastaehdotus:

Kaisa Hernberg: Lisätään päätöstekstiin: "Hyväksyessään 28.8.2019 toimialan talousarvioesityksen vuodelle 2019 lautakunta totesi, että pyöräväylien talvikunnossapito, useiden muiden budjetin ulkopuolisten tarpeiden ohella, on merkittävää ja sen huolellinen arviointi lopullisen budjettiesityksen valmistelussa on tärkeää."

Kannattaja: Mai Kivelä

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Kaisa Hernbergin vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tuomas Lautaniemi, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 39463
tuomas.lautaniemi(a)hel.fi
Kaisa Komulainen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 39463
kaisa.komulainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Pyöräväylien priorisoitu talvihoito LOPPURAPORTTI

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi Pyöräväylien priorisoidun talvihoidon loppuraportin.

Esittelijän perustelut

Helsingissä on ollut jo pitkään vahva poliittinen tahtotila pyöräliikenteen edistämiseksi. Pyöräilyn edistämishjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa tammikuussa 2014 ja sen toimenpiteitä on toteutettu siitä lähtien. Edistämishjelman tavoitteena on pyöräliikenteen määrän ympärivuotinen kasvattaminen.

Pyöräilyn edistämishjelmassa on määritelty toimenpiteet ympärivuotisen pyöräilyn kasvattamiseksi. Ohjelman mukaisesti toimivaan talvihoitoon tulee panostaa siten, että tärkeimmät pyöräväylät saadaan pidettyä käyttökelpoisina ympäri vuoden. Tämä edellyttää sopivan kaluston hankintaa ja yhtenäisten ylläpidon laatuvaatimusten kehittämistä ja laa-
timista. Edistämishjelmassa edellytetään talvihoidon menetelmien ja kaluston kehittämistä siten, että pyöräliikenneverkon ympärivuotinen ylläpito onnistuu kustannustehokkaalla tavalla ja että pyöräreittien kunnossapitoluokitus päivitetään pyöräreittien tärkeyden mukaisesti.

Rakennusviraston ylläpitotoimisto (nyk. kaupunkiympäristön toimialan yleiset alueet –yksikkö) käynnisti pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteiden mukaisesti tehostetun talvihoidon kokeilun pyöräväylillä syksyllä 2015. Kokeilun yhteydessä kartoitettiin pyöräilijöiden kokemuksia ja palautetta pyöräväylien talvihoidosta.

Tehostetun talvihoidon kokeilun tavoitteiksi asetettiin Helsingin katuverkkoon, yhdyskuntarakenteeseen ja ilmastoon sopivan pyöräväylien talvihoidon menetelmän kehittämisen, talvihoidon laatukriteeristön kehittämisen sekä laadukkaamman talvihoidon kustannusten selvittämisen päätöksenteon pohjaksi. Samalla asetettiin tavoitteeksi kokeiluverkoston laajentaminen vuosittain yhdellä reitillä siten, että reittejä on enintään neljä ja yhteensä korkeintaan 40 km laajuinen verkosto.

Kokeilun ensimmäisenä talvena 2015-2016 tehostetussa talvihoidossa oli kaksi reittiä, joiden yhteispituus oli 8,7 km. Talvihoidon menetelmänä käytettiin harjaamista ja talven aikana kokeiltiin liukkaudentorjunta-aineina Granlux-liuosta, kaliumformiaattia, karkeaa suolaa ja suolaliuosta. Reiteille ei asetettu laatuvaatimuksia, vaan tavoitteena oli selvittää,

miten harjaaminen soveltuu talvihoitoon Helsingissä ja minkälainen laatu-
taso reitille on mahdollista tällä menetelmällä saada. Kokeilureittien
talvihoidosta vastasi Stara.

Talvella 2016-2017 reittiä kasvatettiin merkittävästi, ja kokeiluverkoston
pituus kolmella reitillä oli 30,1 km. Kokeilu laajennettiin toimimaan myös
kahdella kilpailutetulla urakka-alueella, joista tehostetusta talvihoidosta
vastasi alueen alueurakoitsija. Menetelminä käytettiin harjausta ja liuk-
kaudentorjunta-aineena suolaliuosta, karkeaa suolaa ja suolaliuosta.
Laatuvaatimuksia täsmennettiin seuraavasti: ”Reitti tulee olla hoidettu
toimenpideaajan voimassa ollessa siten, että pyöräily on sujuvaa, turval-
lista ja liukkautta ei esiinny. Erityisten sääolojen vallitessa voidaan käyt-
tää auraa ja hiekoitusta. Normaaleissa olosuhteissa sepelin käyttöä ei
sallita. Toimenpideaika ja laatulupaus ovat voimassa arkipäivisin klo 7-
17. Viikonloppuisin voimassa normaalit A-luokan laatuvaatimukset.”

Talvella 2017-2018 reittejä muokattiin edelleen, ja tehostetun talvihoi-
don verkosto koostui viidestä reitistä, joiden yhteispituus oli 34,2 km.
Menetelmät ja liukkaudentorjunta-aineet olivat samat kuin edellisenä
talvena, mutta laatuvaatimuksia tiukennettiin viikonlopun osalta seuraa-
vasti: ”Toimenpideaika ja laatulupaus ovat voimassa arkisin klo 7-19 ja
viikonloppuisin klo 7-17.”

Kokeilun yhteydessä määritettiin uutta talvihoidon termistöä, ja vakiin-
nutettiin käyttöön ”harjasuolaus” kuvaamaan talvihoidon menetelmää,
jossa lumi ensin harjataan pois ja sen jälkeen väylälle levitetään liuk-
kaudentorjunta-aine sulattamaan jäljelle jää ja estämään kadun pinnan
jäätymistä.

Kokeilun tuloksena paras menetelmä pyöräväylien laadukkaaseen tal-
vihoitoon ja talvipyöräilyn edistämiseen talvihoidon keinoin on harjasuo-
laus. Harjaamisella saavutetaan ylivoimaisesti paras talvihoidon taso ja
suola liukkaudentorjunta-aineena on kokeilluista liukkaudentorjunta-ai-
neista kustannustehokkain. Sama menetelmä on käytössä mm. Ruot-
sissa ja Hollannissa ja Turussa talvesta 2017-2018.

Kokeilun perusteella harjasuolauksen kustannus on noin 1,6-kertaa
korkeampi kuin perinteisen talvihoidon menetelmillä ja nykyisten laatu-
vaatimusten mukaisesti hoidettu katu. Harjasuolauksen korkeammat
kustannukset johtuvat suurimmaksi osaksi siitä, että reitille on osoitettu
reitille nimetty henkilöstö ja kalusto, joka on koko talven tarvittaessa
käytettävissä. Reittiä hoidetaan jatkuvasti ja sen kunto tarkastetaan vä-
hintään kerran päivässä, jolloin hoitokertoja kertyy useampia kuin ny-
kyisten laatuvaatimusten mukaisessa talvihoidossa. Suolaa joudutaan
myös levittämään useammin kuin sepeliä, ja harjaus on aurausta hi-
taampaa. Jos halutaan käyttää suolaa ympäristöystävällisempiä liuk-

kaudentorjuntamateriaaleja, nostavat ne kustannuksia edelleen. Menetelmän mahdollisen vakiinnuttamisen myötä voidaan erilaisilla hankintatavoilla ja laajemmalla harjasuolattavalla verkostolla saada kustannuksia jonkin verran alemmas.

Kokeilun perusteella harjasuolaamisen vakiinnuttaminen osaksi normaalia talvihoitoa on mahdollista, mikäli yleisten alueiden ylläpitoon osoitetaan tarvittavat lisämäärärahat. Nykyisellä määrärahasolla ja henkilöresursseilla ei pyöräväylien tehostettua talvihoitoa eli harjasuolausta pystytä vakiinnuttamaan eikä kokeilua jatkamaan.

Kokeilun kustannusten perusteella arvioitu vuotuinen lisämäärärahan tarve on 6 000 euroa / hoidettava kilometri. Noin 60 km verkostolla tämä tarkoittaa noin 400 000 euron lisämäärärahan tarvetta ja 150 km verkostolla noin 900 000 euron lisämäärärahan tarvetta.

Vuoden 2015 tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa todettiin, että kansainvälisesti verrattuna pyöräilyn edistämisen henkilöresurssit ovat Helsingissä erittäin pienet. Pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen talvihoidon kehittäminen vaatii riittävää panostusta menetelmien kehittämiseen, hankintaan, valvontaan sekä pyöräilijöiden osallistamiseen ja asukasyhteistyöhön. Kokeilun tuloksena voidaan arvioida, että pyöräväylien tehostetun talvihoidon vakiinnuttaminen vaatii yhden täysiaikaisen henkilöresurssin.

Kaupunkiympäristön toimialan ylläpitopalvelu esittää, että mikäli harjasuolaus halutaan vakiinnuttaa pyöräväylien talvihoidossa, on rahoitus varmistettava ja otettava huomioon jo vuoden 2019 talousarvioesityksessä osoittamalla lisämääräraha yleisten alueiden ylläpitoon.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tuomas Lautaniemi, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 39463
tuomas.lautaniemi(a)hel.fi
Kaisa Komulainen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 39463
kaisa.komulainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Pyöräväylien priorisoitu talvihoito LOPPURAPORTTI

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

04.09.2018

Asia/4

Ylläpito/ Komulainen Kaisa

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.08.2018 § 403